

Sten Ekendahl

1892-1968

- 1892 Född den 7 mars 1892 i Ervalla, Örebro län.
- 1899 Skriven i Forsbo, Möklinta från 16 november 1899 – 6 oktober 1904. Fadern Frans står som byggmästare, egen kvarn och såg.
- 1904 Familjen flyttar till Fellingsbro (i nuvarande Lindesbergs kommun) den 6 oktober.
- 1921 Avtjänar straff för förfalskning i Kalmars centralfängelse 7 oktober 1921 – 7 oktober 1925. Enligt artikel i Svenska Dagbladet 25 februari 2004: *Han frigavs villkorligt år 1925 och utvecklade sedan en särskild talang för Zornetsningar. I vardagslag hänger de på Polismuseum.*
- 19xx Sten Ekendahl tog en båt till USA – opererade en man med brusten blindtarm på båten – läkare i telefon från New York talade om hur hans kulle bete sig. Operationen lyckades.
- 1939 Gifter sig med Hanna Maria, f. 2 februari 1906 i Sköllersta, Örebro län. Avlider 8 april 1996 i Johanneshov.
- 1942 Förfalskade Zorn-etsningar vilket avslöjades vid en polisutredning.
- 1968 Avlider den 19 september i Skarpnäck.
- 2004 Etsningar av Sten Ekendahl deltar i Nationalmuseums utställning *Falskt & Äkta*, 23 februari – 23 maj.

Sten Ekendahl, oljemålning. Möklintagårdens samlingar.

Det finns en stor mängd målningar av Sten Ekendahl på Internets olika auktionssajter:

Sten Ekendahl, *Stormväder vid fyren*, olja på duk 68 x 47 cm.
Bukowskis Online 2015, utropspris 2 000 kr.

Sten Ekendahl, *Vilande nakenmodell på klippa*, olja på duk 67 x 48 cm.
Bukowskis Online 2011, utropspris 1 500 kr.

Sten Ekendahl, *Landskap*, olja på duk 44 x 62 cm.
Bukowskis Online 2012, utropspris 1 000 kr.

Sten Ekendahl, *Skärgårdslandskap med fiskare*, olja på duk 58 x 93 cm.
Bukowskis Online 2012, utropspris 1 500 kr.

Sten Ekendahl, *Kvinna vid sjökant med eka*, olja på duk 46 x 72 cm.
Bukowskis Online 2013, utropspris 1 500 kr.

Sten Ekendahl, *Barn på skogspromenad*, olja 67 x 44 cm.
auctionet.com 2018, såld för 500 kr.

Sten Ekendahl, *Bärplockare*, olja på duk 67 x 48 cm.
Auktionshuset Kolonn 2015, såld för 1 100 kr.

Sten Ekendahl, *Barn på stig*, olja 69 x 48 cm.
Bålsta Auktionshall 2018, slutpris 175 kr.

Sten Ekendahl, *Rabbi*, olja 46 x 66 cm.
Stockholms Auktionsverk Online 2017, utropspris 2 000 kr, slutpris 1 000 kr.

Sten Ekendahl, olja 59 x 98 cm.
Emmaboda Konst, utropspris 3 000 kr.

Sten Ekendahl, *Vattenbärerska*, olja på duk 48 x 69 cm.
Auktionshuset Kolonn, slutpris 300 kr.

Sten Ekendahl, *Faun med kvinna*, olja på duk 58 x 68 cm.
Stockholms Auktionsverk Online 2019, utropspris 1 500 kr.

Sten Ekendahl, olja på duk 30 x 50 cm.
Bålsta Auktionshall 2018, slutspris 175 kr.

Sten Ekendahl, *Spelman*, olja på duk 1939, 78 x 63 cm.
Stockholms Auktionsverk Online 2019, utropspris 2 000 kr.

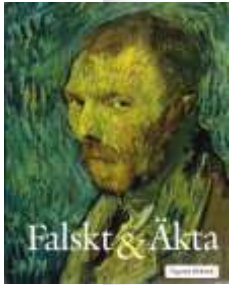

Sten Ekendahl, *Landskap*, olja på duk, 62 x 96 cm.
LOT-ART 2017.

Sten Ekendahl, *Motiv med fiskare*, olja på duk 58 x 95 cm, Stockholms Auktionsverk Online,
utropspris 1 500 kr.

Ur Nationalmuseums publikation i anslutning till utställningen Falskt & Äkta, 26 februari – 23 maj 2004:

sen kring Cézanne och Pissarro, men inte av Cézanne själv. Båda målningarna har uppenbarligen i bedrägligt syfte försetts med Cézannes signatur.

Det finns naturligtvis också en del förfälskningar av svensk konst från senare delen av 1800-talet. I utställningen visas exempel på förfälskningar av Anders Zorns och Carl Fredrik Hills måleri. I båda fallen handlar det om rena kopior av kända verk i Nationalmusei samlingar, kopior som försetts med en falsk signatur. Utställningen ger besökaren möjlighet att studera tre varianter av Anders Zorns välkända *Midsommardans*: den ursprungliga målningen från 1897, en replik utförd av Zorn några år senare, och slutligen en falsksignerad kopia (KAT. 118–120, s. 128–129).

Hills *Flodstrand med båt*, som Kulturen i Lund mottagit som gåva är ett mediokert konstverk (KAT. 136–137). I jämförelse med Hills original framstår utförandet som närmast amatörmässigt, och särskilt sättet att återge vattnet i förgrunden är påfallande svagt. Detta har emellertid inte hindrat att målningen en gång mottagits som ett äkta verk av Kulturen i Lund.

FALSKT OCH ÄKTA I DET SENA 1800-TALET S MÅLERI

138

ANDERS ZORN (1860–1920)
Naken kvinna i landskap, »Sommar«
ETSNING PÅ PAPPER, 17,8 × 12
NATIONALMUSEUM, NMG 8/1908

139 EJ AVBILDAD

ANDERS ZORN (1860–1920).
FÖRFÄLSKNING
Naken kvinna i landskap, »Sommar«
PLÅT, 16 × 12
POLISHISTORISKA MUSEET, STOCKHOLM

140

ANDERS ZORN (1860–1920).
FÖRFÄLSKNING
Naken kvinna i landskap, »Sommar«
ETSNING, 16 × 12
POLISHISTORISKA MUSEET, STOCKHOLM
Etsningen är gjord omkr. 1935 av Sten Napoleon Ekendahl (f. 1892). Han dömdes redan 1920 för sedelförfälskning och blev villkorligt frigiven år 1925. Hans förfälskningar av Zornetsningar avslöjades vid en utredning år 1942.

Svenska Dagbladet 2004-02-25:

van Gogh inte lätt att bedöma

Ett grönaktigt ansikte som ser på oss – och sig själv – med tvivlande blick får symbolisera Nationalmuseums nya utställning "Falskt och äkta". Den kända och omtvistade målningen är inlånad från Nasjonalgalleriet i Oslo. Det är ännu i dag, trots sofistikerade undersökningar, inte utrett om det är Vincent van Gogh själv som målat den.

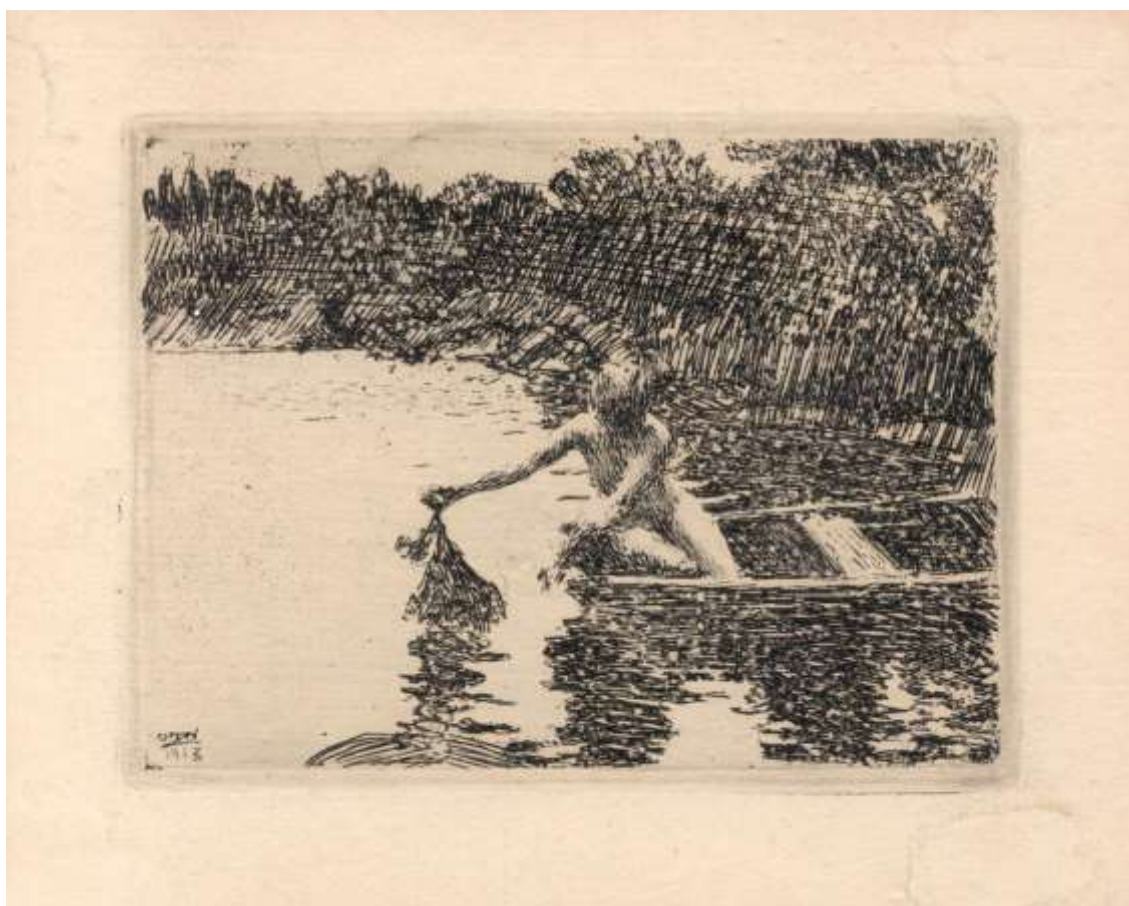
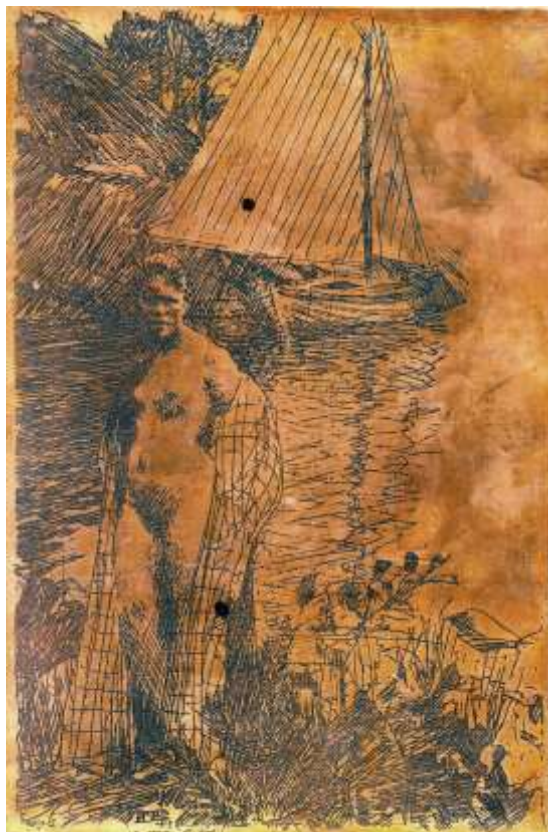
Gamla mästare drar publik. Verkens ekonomiska värde skapar spänning och skulle det plötsligt visa sig att ett känt verk kanske inte har den upphovsman/kvinna man trott uppstår förvirring, skandal och stora känslor. Som häromveckan i London när det hävdades att den Rafael-madonna National Gallery just köpt av hertigen av Northumberland för en extrem summa pund var en förfalskning.

Men "Falskt och äkta", Nationalmuseums nya stora utställning om konstnärlig originalitet, ekonomiskt värde, upphovsrätt och etik trasslar till begreppen för oss. Inte minst genom att sätta ordet "och" mellan motsatsparet. Det är inte alltid så enkelt som på tv:s "Antikrundan" – att ett konstverk är falskt eller äkta.

För att visa att gränsen mellan original och förfalskningar är flytande tar Görel Cavalli-Björkman, museets forskningschef, samtidskonsten till hjälp där sampling pågår minst lika mycket som på musikens område. Men i konstsammanhang kallas det pastisch, parafras eller appropriation. Mats Leiderstam (född 1956) målar av ett landskap efter 1600-talsmästaren Claude Lorrain. Björn Larsson (född 1966) plockar upp klippblock ur landskapsmålaren Marcus Larsons kända vattenfall och sätter ihop dem till mosaiken "Marcus Larsons stenar". Och inte var det väl förfalskningar formgivaren Björn Kjelltoft åstadkom när han målade Ulrica Hydman Vallien kända mönster på låga material som petflaskor och plastaskar i stället för på konstglas.

Bland kopior, repliker och plagiat, små figurer av Thorvaldsens Jesus, en del efter mästarens förlaga, andra industriproducerade, bland en avgjutning av en byst av Johan Tobias Sergel i massiv choklad, blir man riktigt glad när man finner en klockren bluff. År 1920 dömdes Sten Napoleon Ekendahl för sedelförfalskning. Han frigavs villkorligt år 1925 och utvecklade sedan en särskild talang för Zornetsningar. I vardagslag hänger de på Polismuseum.

Clemens Poellinger, SvD

Sten Ekendahls kopparplåtar och ett avtryck med Zorn-motiv. Källa Polismuseet.